

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 181/2020-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditsa a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Troščákom, Hlavná 50, Prešov, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na účinný prostriedok nápravy pred súdom a na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 5 Tos 20/2019-134 zo 6. augusta 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, skutkový stav a argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Troščákom, Hlavná 50, Prešov, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 7 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Tos 20/2019-134 zo 6. augusta 2019 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) svojím uznesením sp. zn. 2 T 104/2012 z 31. júla 2013 rozhodol o podmieňanom upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti, ktorý bol sťažovateľovi uložený trestným rozkazom okresného súdu sp. zn. 2 T 104/2012 z 9. októbra 2012 v trvaní dvoch rokov so skúšobnou dobou v trvaní piatich rokov. Keďže uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 T 104/2012 z 31. júla 2013 nadobudlo právoplatnosť 31. júla 2013, skúšobná doba v trvaní piatich rokov uplynula 31. júla 2018. Okresný súd svojím ďalším uznesením sp. zn. 2 T 104/2012 z 30. apríla 2019 rozhodol o neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe podmieňaného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom okresného súdu sp. zn. 2 T 104/2012 z 9. októbra 2012, a nariadil, že zvyšok trestu vo výmere 11 mesiacov a troch dní vykoná. Krajský súd na sťažnosť sťažovateľa uznesením č. k. 5 Tos 20/2019-134 zo 6. augusta 2019 zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 T 104/2012 z 30. apríla 2019, rozhodol o neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe podmieňaného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu

činnosti, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom okresného súdu sp. zn. 2 T 104/2012 z 9. októbra 2012, a nariadil, že zvyšok trestu vo výmere 11 mesiacov a dvoch dní vykoná.

3. Nosnou argumentáciou sťažovateľa v podanej ústavnej sťažnosti je pochybenie krajského súdu, ktorý „... pri vydaní uznesenia sp. zn. 5Tos/20/2019 zo dňa 6. 8. 2019 opomenul aplikovať ust. § 70 ods. 3 Tr. zák., teda pri svojom rozhodovaní zohľadniť to, že skúšobná doba v trvaní 5 rokov uplynula dňa 31. 7. 2018, v dôsledku čoho potom bolo možné o neosvedčení sa sťažovateľa rozhodnúť len do dňa 31. 7. 2019 (do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby)“. Podľa sťažovateľa je teda „... nepochybné, že po dni 31. 7. 2019 už Krajský súd v Prešove nemohol rozhodnúť o neosvedčení sa sťažovateľa, pretože na sťažovateľa sa vzťahovala fikcia osvedčenia sa, vyplývajúca priamo z ust. § 70 ods. 3 Tr. zák.“. V nadväznosti na uvedené zvýraznil, že „Je zrejmé, že do jedného roka od uplynutia skúšobnej doby v predmetnej veci sťažovateľa nebolo právoplatne rozhodnuté o neosvedčení sa sťažovateľa, v dôsledku čoho potom sa musí (a má) na sťažovateľa vzťahovať fikcia osvedčenia sa, vyplývajúca priamo z ust. § 70 ods. 3 Tr. zák. Táto fikcia (že sťažovateľa sa osvedčil) sa však napriek vyššie uvedeným okolnostiam na sťažovateľa nemôže reálne uplatniť, pretože existuje právoplatné uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Tos/20/2019 zo dňa 6. 8. 2019, ktorým bolo rozhodnuté o neosvedčení sa sťažovateľa, avšak stalo sa tak až po uplynutí jedného roka od uplynutia skúšobnej doby. Preto vyvstáva akútna potreba zrušenia uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Tos/20/2019 zo dňa 6. 8. 2019, pričom sťažovateľ nedisponuje žiadnym iným právnym prostriedkom, ktorý by bol v jeho dispozícii, s výnimkou sťažnosti na Ústavný súd SR.“.

4. Finálne sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa

- na spravodlivé súdne konanie garantované v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR,

- na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv EÚ

postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 5Tos/20/2019 a jeho uznesením zo dňa 6. 8. 2019 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Tos/20/2019 zo dňa 6. 8. 2019 a vec vracia Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Prešove pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Právomoc ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Podľa § 42 ods. 2 písm. f) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrhom na začatie konania je sťažnosť fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne alebo ho nezamietne podľa § 57, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

13. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

14. Vec sťažovateľa bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duřovi a v zmysle čl. II bodov 3 a 5 rozvrhu práce bola predbežne prejednaná vo štvrtom senáte ústavného súdu v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu) a sudcovia Ladislav Duditš a Libor Duřa.

III. Referenčné právne normy

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

17. Podľa čl. 47 charty každý, koho práva a slobody garantované právom Únie sú porušené, má právo na efektívny opravný prostriedok pred súdom v súlade s podmienkami ustanovenými v tomto článku.

Každý má právo na spravodlivé a verejné pojednávanie v primeranom čase pred nezávislým a nestranným súdom, ktorý bol predtým ustanovený zákonom.

18. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03). Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer vrátane miery, ktorou

sťažovateľ priamo alebo nepriamo k pochybeniam či nedostatkom vytýkaným z jeho strany dotknutému orgánu verejnej moci svojim konaním prispel, a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08).

19. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, v danom prípade iné orgány verejnej moci, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov v rámci im zverených kompetencií legislatívne vymedzených. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

20. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

21. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu,

ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je pritom vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad [obdobne pozri aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998)]. Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

22. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde (II. ÚS 8/01), alebo by rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (I. ÚS 241/07), prípadne pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05), teda ak súdom zvolený výklad neprípustne postihuje niektoré zo základných práv sťažovateľa, prípadne opomína možný výklad iný, ústavne konformný alebo je výrazom zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi rešpektovaný, resp. je v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti.

22.1 Vo všeobecnom poňatí posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

23. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) ak odsúdený, u ktorého sa podmienenečne upustilo od zvyšku trestu zákazu činnosti, viedol v skúšobnej dobe riadny život a plnil uložené obmedzenia a povinnosti, súd vysloví, že sa osvedčil, ináč rozhodne, a to prípadne už v priebehu skúšobnej doby, že zvyšok trestu vykoná.

23.1 Podľa § 70 ods. 2 Trestného zákona ak súd vyslovil, že sa odsúdený osvedčil, má sa za to, že trest bol vykonaný dňom, keď rozhodnutie o upustení od vykonania zvyšku trestu zákazu činnosti nadobudlo právoplatnosť.

23.2 Podľa § 70 ods. 3 Trestného zákona rovnako sa má za to, že trest zákazu činnosti bol vykonaný dňom, keď rozhodnutie o podmienenečnom upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti nadobudlo právoplatnosť, ak súd bez viny odsúdeného nenariadil do roka od uplynutia skúšobnej doby, že odsúdený zvyšok trestu vykoná.

IV.

Rozhodnutia všeobecných súdov

IV.1 Uznesenie krajského súdu č. k. 5 Tos 20/2019-134 zo 6. augusta 2019

24. Z uznesenia krajského súdu č. k. 5 Tos 20/2019-134 zo 6. augusta 2019 v podstatnom vyplýva:

„S vysloveným záverom konajúceho súdu sa stotožnil aj sťažnostný súd, pretože tento má oporu vo vykonanom dokazovaní. Z evidenčnej karty vodiča jednoznačne plynie 6 záznamov o spáchaní priestupkov na úseku v cestnej premávke a to v dňoch 24.01.2014, 25.08.2014, 16.04.2015, 22.12.2015, 04.09.2017 a 14.03.2018, ktorý počet nie je opomenuteľný ako ani podstata spáchaných priestupkov, ak v 3 prípadoch odsúdený prekročil rýchlosť jazdy, z toho v jednom prípade výrazným spôsobom keďže mu bola uložená pokuta vo výške 60,- eur, a v jednom prípade bol sankcionovaný za spôsob jazdy. Charakter týchto priestupkov poukazuje na vedomé porušenie pravidiel v cestnej premávke a preto vyjadrenie odsúdeného, že ich nespôsobil úmyselne, je nedôveryhodné. Na základe tohto zistenia potom úvaha konajúceho súdu, že ak počas skúšobnej doby určenej odsúdenému pri podmienenečnom upustení od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti tento

spáchal 6 priestupkov iba v súvislosti s vedením motorového vozidla, z toho minimálne 4 priestupky vedome, porušil tak zákonom stanovené podmienky o vedení riadneho života, je vecne správna. Je potrebné si uvedomiť, že odsúdenému [REDAKOVANÉ] bol uložený trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel len preto, lebo konal protiprávne, ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu. Tento trest mu bol zmiernený, na čo nie je zákonný nárok, ale ide len o fakultatívnu možnosť spolupôsobenia odsúdeného pri výkone trestu, pričom odsúdený si bol vedomý toho, že pokiaľ nebude dodržiavať právne normy, zvyšok trestu vykoná. Keďže odsúdený opakovane porušil právne normy na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, o to viac je potrebné zvýrazniť, že nevyužil možnosť danú mu súdom, aby preukázal svojim správaním, že doposiaľ vykonaný trest zákazu činnosti bol dostatočným na jeho prevýchovu.

Vzhľadom na uvedené preto záver konajúceho súdu, že odsúdený sa neosvedčil v skúšobnej dobe a zvyšok trestu vykoná, je zákonu zodpovedajúcim.

Ak odsúdený namietal, že priestupky, ktorých sa dopustil, nie sú závažného charakteru, k tomu je potrebné uviesť, že podľa § 137 ods. 2 písm. d/ zák. č. 8/2009 účinného do 31.12.2015 porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom bolo prekročenie rýchlosti jazdy vozidiel ustanovenej týmto zákonom alebo vyplývajúcej z dopravnej značky alebo dopravného zariadenia v obci o 20 km/h na -1 a viac alebo mimo obce o 30 km/h na -1 a viac, preto ak obžalovanému bola uložená pokuta vo výške 60,- eur za spáchanie priestupku dňa 25.08.2014 prekročením rýchlosti, išlo o závažné porušenie a nie zanedbateľné porušenie ustanovenia § 16 citovaného zákona. Obdobné je prekročenie rýchlosti zo dňa 14.03.2018, keďže zaň bola uložená pokuta vo výške 40,- eur. Tvrdenie odsúdeného, že za priestupky spáchané podľa zák. č. 474/2013 Z. z. sú podstatne vyššie sankcie, je zavádzajúce, pretože v zmysle ustanovenia § 27 ods. 5, 6 a 8 sa môžu uložiť v blokovom konaní aj podstatne nižšie pokuty, čo svedčí o tom, že ani tento priestupok na úseku výberu mýta nebol svojou závažnosťou zanedbateľný. Sťažnostný súd so zreteľom na uvedené uzavrel, že odsúdený spáchané priestupky hodnotil nekriticky a bagatelizoval ich, pričom porovnávanie hodnotenia priestupkov na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky v iných veciach, na ktoré poukázal v dôvodoch odvolania a za ktoré boli ukladané podstatne nižšie sankcie, resp. žiadne sankcie, je neopodstatnené najmä z pohľadu individualizácie výkonu trestu. Napokon je potrebné uviesť i to, že rozhodnutie NS SR

publikované pod číslom R 19/1976 sa zaoberá osvedčením sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, teda režimu podľa § 60 Tr. zákona účinného do 31.12.2005, v súčasnosti podľa § 50 Tr. zákona. V prerokúvanom prípade, kedy sa posudzuje správanie odsúdeného v súvislosti s vedením motorových vozidiel všetkých druhov, pretože práve na výkon tejto činnosti bola určená skúšobná doba, je spomínané rozhodnutie v jeho podstate neaplikovateľné. Ako to už bolo vyššie spomenuté, uložený trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel všetkých druhov bol odsúdenému zmiernený a práve preto sa kládol dôraz pri hodnotení vedenia riadneho života u odsúdeného počas určenej skúšobnej doby na porušovanie právnych noriem na úseku bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, inak by inštitút podmieneného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti stratil svoj význam. Z pohľadu uvedeného potom námietky odsúdeného považoval sťažnostný súd za nedôvodné a to aj z pohľadu ďalšej uplatňovanej argumentácie, ktorá nemala svoj zásadný význam pre rozhodnutie.“

25. Pri preskúvaní napadnutého rozhodnutia krajského súdu a argumentácie v ňom obsiahnutej ústavný súd, vychádzajúc zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, považoval za potrebné uviesť aj podstatnú časť argumentácie vyplývajúcej z uznesenia okresného súdu č. k. 2 T 104/2012-107 z 30. apríla 2019.

IV.2 Uznesenie okresného súdu č. k. 2 T 104/2012-107 z 30. apríla 2019

26. Z odôvodnenia uznesenia okresného súdu č. k. 2 T 104/2012-107 z 30. apríla 2019 v podstatnom vyplýva:

„Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že sa odsúdený počas plynutia skúšobnej doby podmieneného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti dopustil šiestich priestupkov na úseku dopravy a bol za ne sankcionovaný. V jednom prípade sa jednalo o priestupok spáchaný závažnejším spôsobom konania. Počet spáchaných priestupkov a ich charakter, t.j. že nimi porušil pravidlá cestnej premávky naznačuje, že si

nevážil šancu, ktorú mu súd poskytol podmieneným upustením od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti. Obrana odsúdeného spočívala v tvrdení, že priestupky nespôsobil úmyselne. Napriek tejto skutočnosti, súd je toho názoru, že odsúdený [REDACTED] nevedol počas plynutia skúšobnej doby riadny život a k poskytnutej šanci, ktorú dostal sa správal ľahkovážne. Vedel, že šoférovanie potrebuje k svojej práci a bez vodičského preukazu nebude môcť svoju prácu vykonávať, a napriek tomu nie raz, ale niekoľkokrát porušil dopravné predpisy tým, že prekročil najvyššiu povolenú rýchlosť, resp. iným spôsobom porušil pravidlá cestnej premávky.“

V.

Posúdenie veci ústavným súdom

V.1 Ústavný prieskum napadnutého rozhodnutia krajského súdu z hľadiska základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

27. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia krajského súdu (aj v spojení s dôvodmi vyplývajúcimi z uznesenia okresného súdu č. k. 2 T 104/2012-107 z 30. apríla 2019) ústavný súd konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami Trestného zákona a zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov k vzťahujúcimi sa na postup súdu pri rozhodovaní o podmienkach osvedčenia sa páchatel'a počas skúšobnej doby podmieneného odkladu výkonu uloženého trestu, v tomto prípade trestu zákazu činnosti (zákazu vedenia motorových vozidiel). Jeho úvahy sa odvíjajú od zistených konkrétnych skutkových okolností správania sťažovateľ'a v skúšobnej dobe a použitých zákonných ustanovení, ktorými sa dostatočne zaoberá, a v tomto smere sú tieto úvahy legitímne a právne akceptovateľné, a preto sa celkový postup krajského súdu javí ako ústavne konformný, neumožňujúci záver o porušení základného práva sťažovateľ'a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Je potrebné už na tomto mieste zdôrazniť, že ústavný súd nepreskúmava skutkové a právne závery súdov do dôsledkov ich absolútnej správnosti, ale podľa parametrov ústavnej udržateľnosti, a to z hľadiska základného práva, ktorého porušenie je namietané. Nie je teda úlohou ústavného súdu, aby v prípade takej

(ústavnej) udržateľnosti komplexne nahrádzal rozhodovanie všeobecného súdu. Takto vymedzený uhol pohľadu vyvoláva v dotknutej veci záver o odmietnutí ústavnej sťažnosti v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenej podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

27.1 K sťažovateľom nastolenej právnej otázke spočívajúcej v nedodržaní zákonnej lehoty maximálne jedného roka od uplynutia skúšobnej doby (§ 70 ods. 3 Trestného zákona, bližšie pozri bod 3) ústavný súd vychádza zo svojej judikatúry. Z nej vyplýva, že pre ústavnú udržateľnosť rozhodnutia súdu postačuje, aby bolo o osvedčení/neosvedčení sa odsúdeného v skúšobnej dobe (resp. maximálne do jedného roka od jej uplynutia) podmieneného odkladu výkonu trestu alebo jeho zvyšku rozhodnuté (rozhodnutie vydané) prvostupňovým súdom, nevyžaduje sa aj rozhodnutie v sťažnostnom konaní (o riadnom opravnom prostriedku) konajúceho súdu. Teda nevyžaduje sa, aby bolo o tejto otázke do maximálne jedného roka od uplynutia skúšobnej doby rozhodnuté aj sťažnostným (odvolacím) súdom, resp. aby rozhodnutie do uplynutia tejto maximálnej doby aj nadobudlo právoplatnosť (napr. I. ÚS 121/2016, I. ÚS 522/2017, I. ÚS 150/2019).

27.2 V tomto smere ústavný súd odkazuje napríklad na (obsahovo správne) vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 48536/2017-61/D/352 z 30. augusta 2017 vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 522/2017, z ktorého vyplýva:

„V prípade obvineného sa neuplatnila zákonná fikcia o jeho osvedčení v skúšobnej dobe. Skúšobná doba obvinenému trvala od 23. júna 2008 do 23. júna 2015. Okresný súd Trnava v predmetnej veci rozhodoval na verejnom zasadnutí dňa 21. júna 2016, a teda do roka od uplynutia skúšobnej doby v zmysle § 68 ods. 4 Tr. zák. Moment nadobudnutia právoplatnosti uznesenia o neosvedčení obvineného v skúšobnej dobe je s ohľadom na zákonné znenie uvedeného ustanovenia irelevantný.

Tomuto názoru dáva za pravdu i konštantná judikatúra najvyšších súdnych autorít. Tá sa k tejto otázke vyjadrila v súvislosti s podmieneným odkladom výkonu trestu odňatia slobody podľa §§ 49 a 50 Tr. zák., pričom túto možno analogicky aplikovať aj na inštitút podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody podľa §§ 66 až 68 Tr. zák. Podľa názoru najvyššieho súdu k tomu, aby nenastali účinky uvedené v ustanovení § 50 ods. 5 Tr. zák. [§ 68 ods. 4 Tr. zák.] stačí, že súd do roka od uplynutia skúšobnej doby

rozhodol, že sa podmienenčne odložený trest vykoná. Nie je potrebné, aby toto rozhodnutie sa stalo právoplatným pred uplynutím jednoročnej lehoty (Tz 15/1965). S týmto názorom sa stotožnil aj Ústavný súd Slovenskej republiky, keď uviedol, že zo znenia ustanovenia § 50 ods. 5 Tr. zák. [§ 68 ods. 4 Tr. zák.] nevyplýva súdu povinnosť vydať najneskôr do uplynutia uvedenej lehoty (lehoty jedného roka od uplynutia skúšobnej doby) právoplatné rozhodnutie (I. ÚS 121/2016)...“

28. V okolnostiach sťažovateľovej trestnej veci (skúšobná doba trvala od 31. júla 2013 do 31. júla 2018) bola z pohľadu ústavnej udržateľnosti postupu všeobecných súdov relevantná tá skutočnosť, že okresný súd svojím uznesením sp. zn. 2 T 104/2012 z 30. apríla 2019 rozhodol o neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe podmienenčného upustenia od výkonu zvyšku trestu zákazu činnosti a nariadil výkon zvyšku trestu vo výmere 11 mesiacov a troch dní do 31. júla 2019. Nebolo potrebné aby uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 T 104/2012 z 30. apríla 2019 nadobudlo právoplatnosť. Krajský súd vo svojom uznesení č. k. 5 Tos 20/2019-134 zo 6. augusta 2019 síce zrušil uznesenie okresného súdu sp. zn. 2 T 104/2012 z 30. apríla 2019 a nahradil ho svojím rozhodnutím, táto skutočnosť však nemala vplyv na ústavnú udržateľnosť postupu krajského súdu v súlade so znením § 70 ods. 3 Trestného zákona a krajský súd k nej pristúpil z dôvodu reparácie nesprávne určenej doby výkonu zvyšku právoplatne uloženého trestu, ktorý bol okresným súdom určený v trvaní o jeden deň viac, ako mal byť (správne malo byť jedenásť mesiacov a dva dni, nie tri dni), ako to explicitne vyplýva aj z argumentácie krajského súdu: *„Sťažnostný súd ale zistil pochybenie v napadnutom výroku v tom smere, že konajúci súd nesprávne určil zvyšok trestu zákazu činnosti na 11 mesiacov a 3 dni, pretože tento zvyšok je o jeden deň kratší. Toto pochybenie, ktoré bolo v neprospech odsúdeného, viedlo potom sťažnostný súd k zrušeniu napadnutého uznesenia a k rozhodnutiu vo veci na podklade správne zisteného skutkového stavu v rozsahu uvedenom vo výroku tohto uznesenia.“*

29. V predmetných súvislostiach teda ústavný súd akcentuje, že jeho úlohou ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné aspekty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch z pohľadu toho, či neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii

so skutkovými a s právnymi okolnosťami tej-ktorej veci. Teda úlohou ústavného súdu je dohliadať iba na zlučiteľnosť účinkov výkonu právomoci orgánov verejnej moci so základnými právami garantovanými prostredníctvom ústavy a kvalifikovaných medzinárodných zmlúv. Ak je postup orgánu verejnej moci v konkrétnej veci ústavne konformný a v súlade so zákonom a jeho rozhodnutie je preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti, ústavný súd nemá dôvod zasahovať do výkonu jeho právomoci a vyslovovať porušenie základných práv (I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

30. Vzhľadom na uvedené ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenú.

V.2 Ústavný prieskum napadnutého rozhodnutia krajského súdu z hľadiska práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva na účinný prostriedok nápravy pred súdom a spravodlivý proces podľa čl. 47 charty

31. V prípade namietaného porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda pri namietaní porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd zdôrazňuje, že tento článok sa týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom (III. ÚS 206/06, III. ÚS 2/09, II. ÚS 494/2014). Článok 6 dohovoru sa preto zásadne nevzťahuje na vykonávacie konanie a na mnohé rozhodnutia v ňom urobené [napr. podmienené prepustenie, nariadenie výkonu podmienenčne odloženého trestu, zaradenie odsúdeného do určitej kategórie alebo do určitého ústavu, konanie o milosti atď. (REPÍK, B. *Ludské práva v súdnom konaní*. Bratislava : MANZ, 1999, s. 62 – 63.)]. V dôsledku uvedeného je ústavná sťažnosť sťažovateľa v tejto jej časti namietajúcej porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zjavne neopodstatnená a ústavný súd ju preto podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmieta ako zjavne neopodstatnenú. K rovnakému záveru dospel ústavný súd aj pri preskúmaní sťažovateľom namietaného porušenia čl. 47 charty, ktorý sa týka jednak účinného prostriedku nápravy pred súdom („efektívneho opravného prostriedku

pred súdom“) a jednak spravodlivého procesu, keďže aplikácia práva Európskej únie v tejto veci neprichádzala do úvahy (čo podmieňuje aplikáciu dotknutého ustanovenia – pozri bod 17).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu